

**PENGGAL KETIGA
DEWAN UNDANGAN NEGERI YANG KEENAM BELAS
NEGERI SABAH**

ATURAN URUSAN MESYUARAT

HARI RABU, 23 MAC 2022, PUKUL 10:00 PAGI

Bil. 04

PERTANYAAN-PERTANYAAN UNTUK JAWAPAN LISAN

- *1. **YB. Tuan Jonnybone J. Kurum [Telupid]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, adakah hasrat kerajaan untuk membuka aktiviti perlombongan yang sedia ada dan juga meneroka sumber-sumber baru berkaitan perlombongan di seluruh negeri Sabah memandangkan harga keluli dan mineral semakin meningkat.
- *2. **YB. Datuk Dr. Haji Jaujan bin Haji Sambakong [Sulabayan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI III / MENTERI PEMBANGUNAN PERINDUSTRIAN**, apakah usaha kerajaan negeri dalam membantu menangani permasalahan kos bahan binaan seperti besi, simen dan kos pengangkutan yang telah meningkat 100%.
- *3. **YB. Datuk Seri Panglima Dr. Mohd Salleh Tun Said [Usukan]** bertanya kepada **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI**, apakah usaha yang dilakukan dan telah dilaksanakan oleh kerajaan negeri dalam menyediakan peluang pekerjaan kepada mereka yang telah hilang pekerjaan ataupun dibuang kerja akibat pandemik COVID-19.
- *4. **YB. Tuan Justin Wong Yung Bin [Sri Tanjong]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT**, apakah mekanisme yang akan diambil untuk menangani kenaikan harga ayam dan telur yang mendadak ketika ini.
- *5. **YB. Datuk Annuar Datuk Ayub [Liawan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN**, apakah kerajaan negeri bercadang untuk *Outsource* (konsesi) kerja-kerja penstabilan tebing sungai di mana hakisan kerap kali berlaku semasa banjir dan apakah kaedah yang akan diambil oleh kerajaan.
- *6. **YB. Tuan Peto Galim [Inanam]** bertanya kepada **MENTERI BELIA DAN SUKAN**, adakah rancangan KBS Sabah serta status dalam MERAKYATKAN sukan di Sabah.
- *7. **YB. Tuan Mohd Arsad bin Bistari [Tempasuk]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR**, apakah status terkini rumah PPRT Negeri Sabah, adakah terdapat penambahan kuota bagi rumah PPRT Negeri Sabah untuk tahun ini dan pecahan kuota untuk daerah khususnya daerah Kota Belud.

- *8. **YB Datuk Poon Ming Fung @ Frankie [Tanjong Papat]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, adakah terdapat sebarang rancangan untuk menaik taraf rumah pam di Segaliud untuk memastikan tiada lagi gangguan bekalan air. Jika ya, sila nyatakan.
- *9. **YB. Datuk Abdul Ghani bin Mohamed Yassin [Nabawan]** bertanya kepada **MENTERI PELANCONGAN, KEBUDAYAAN DAN ALAM SEKITAR**, apakah status pembangunan dan pemertanian pusat pelancongan Batu Punggul yang terletak di daerah Nabawan untuk dibangunkan sebagai salah satu tumpuan pusat pelancongan di negeri ini.
- *10. **YB. Tuan Haji Ruslan Muharam [Lumadan]** bertanya kepada **MENTERI TUGAS-TUGAS KHAS:-**
- a) bilakah Perpustakaan Islam Sabah akan mula beroperasi; dan
 - b) apakah pengisian utama kepada perpustakaan itu kelak.
- *11. **YB. Datuk Annuar Datuk Ayub [Liawan]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR:-**
- a) apakah giat MARA masih menjalankan kerja-kerja baik pulih rumah miskin/miskin tegar e-kasih; dan
 - b) sekiranya tidak, apakah tindakan selanjutnya.
- *12. **YB. Tuan Tan Lee Fatt [Likas]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN**, apakah usaha yang telah dijalankan bagi menarik lebih ramai pemuda-pemudi atau peniaga untuk terlibat dalam sektor pertanian dan perikanan.
- *13. **YB. Tuan Jonnybone J. Kurum [Telupid]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah perkembangan terhadap permohonan Jabatan Air Telupid untuk menaik taraf bekalan air bersih di daerah Telupid.
- *14. **YB. Datuk Seri Panglima Dr. Mohd Salleh Tun Said [Usukan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI III / MENTERI PEMBANGUNAN PERINDUSTRIAN**, berapakah jumlah pelaburan asing yang berjaya dibawa masuk ke negeri Sabah dalam program Sabah International Business & Economic Summit (SIBES) yang lalu.
- *15. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **MENTERI TUGAS-TUGAS KHAS**, bilakah kerajaan akanewartakan tanah/tapak perkuburan Jalan Aman, Sandakan dan mengurus permohonan meter air di kawasan tersebut.

- *16. **YB. Datuk Dr. Yusof @ Josree Yacob [Sindumin]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, apakah kerajaan mempunyai rancangan untuk membangunkan perumahan rakyat di kawasan DUN Sindumin memandangkan permintaan dan keperluan terhadap perumahan ini semakin mendesak akibat pertumbuhan sektor industri seperti SAMUR dan SOGIP.
- *17. **YB. Tuan Tan Lee Fatt [Likas]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah usaha kerajaan dalam mengeluarkan sijil pengurusan hutan dan mendapatkan pengiktirafan antarabangsa seperti “*Forest Stewardship Council*” bagi menjaga mutu pengeluaran kayu dan perabot yang bermutu tinggi di Sabah.
- *18. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT**, adakah kerajaan negeri bercadang meneruskan pemberian bantuan bakul makanan dan bantuan-bantuan lain kepada keluarga memerlukan yang terlibat dalam perintah kuarantin wajib akibat COVID-19.
- *19. **YB. Datuk Seri Panglima Yong Teck Lee [ADUN Dilantik]** bertanya kepada **MENTERI PELANCONGAN, KEBUDAYAAN DAN ALAM SEKITAR**, apakah dasar Sabah terhadap Malaysia My Second Home (MM2H).
- *20. **YB. Tuan Jonnybone J. Kurum [Telupid]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II:-**
- a) adakah inisiatif kerajaan untuk membantu golongan kurang mampu belia dan beliawanis untuk mendapatkan rumah mampu milik terutamanya di kawasan luar bandar; dan
 - b) adakah kerajaan negeri Sabah bercadang untuk membuat inisiatif yang sama untuk membantu golongan kurang mampu ini mendapatkan rumah mampu milik.
- *21. **YB. Tuan Tan Lee Fatt [Likas]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI III / MENTERI PEMBANGUNAN PERINDUSTRIAN**, apakah pendirian dan penyelesaian kerajaan bagi membantu pengusaha besi buruk yang terjejas pendapatan mereka akibat pengharaman dan pelaksanaan Cukai jualan Negeri (CJN).
- *22. **YB. Datuk Annuar Datuk Ayub [Liawan]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR:-**
- a) apakah kerajaan bercadang untuk menaikan kos pembinaan projek perumahan rakyat termiskin (PPRT) memandangkan harga bahan binaan

ketika ini melambung dan sukar untuk melaksanakan pembinaan sekiranya harga masih seperti sediakala; dan

- b) adakah cadangan kerajaan untuk menaikkan kouta PPRT untuk setiap ADUN dan jika ada berapakah yang dicadangkan.
- *23. **YB. Datuk Poon Ming Fung @ Frankie [Tanjong Papat]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah peranan UPPM di kawasan ADUN pembangkang.
- *24. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT**:
- a) apakah kejayaan di bawah 12 teras Pelan Induk Pembangunan Wanita Sabah (PIPWS 2018-2022); dan
 - b) berapakah peruntukan untuk melaksanakannya dan apakah kepakaran serta pengalaman perunding yang terlibat dan siapakah pihak berkepentingan wanita daripada berbagai golongan dan lapisan yang dilibatkan
- *25. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN**, apakah inisiatif-inisiatif yang telah dan akan diambil oleh kerajaan negeri untuk membela para petani, nelayan, pekebun kecil dan usahawan ternak kecil yang terjejas teruk akibat peningkatan kos baja dan racun.
- *26. **YB. Datuk Seri Panglima Dr. Mohd Salleh Tun Said [Usukan]** bertanya kepada **MENTERI PELANCONGAN, KEBUDAYAAN DAN ALAM SEKITAR**:-
- a) apakah langkah-langkah kerajaan negeri untuk mempromosikan produk-produk pelancongan melalui media sosial untuk menarik lebih ramai pelancong domestik; dan
 - b) senaraikan kawasan pelancongan baharu yang boleh menjadi tarikan utama pelancongan domestik dan luar negara di negeri Sabah.
- *27. **YB. Tuan Justin Wong Yung Bin [Sri Tanjong]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, apakah langkah kementerian untuk menyelesaikan isu kekurangan tapak parkir di daerah Tawau khususnya di dalam kawasan bandar.
- *28. **YB. Datuk Ignatius Dorell Leiking [MOYOG]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, adakah kerajaan mempunyai perancangan untuk menyediakan infrastruktur paip Jabatan Air Negeri Sabah agar orang kampung di kawasan Moyog Atas, Tinduuzon, Timpagoh Laut, Kipait, Kitaudan Vasai Limbanak boleh menerima air bersih terawat.

- *29. **YB. Datuk Poon Ming Fung @ Frankie [Tanjong Papat]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT**, apakah status pembinaan tapak letak kereta di Hospital Duchess of Kent Sandakan, Hospital Wanita Dan Kanak-kanak Sabah dan Hospital Queen Elizabeth I bagi menyelesaikan masalah kekurangan tempat letak kereta.
- *30. **YB. Dr. Aliakbar Gulasan [ADUN Dilantik]** bertanya kepada **MENTERI TUGAS-TUGAS KHAS**, adakah rancangan untuk membina Sekolah Menengah Agama Negeri (SMAN) di Sandakan.
- *31. **YB. Tuan Hamild @ Hamid Bin Hj. Awang [Balung]** bertanya kepada **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI**, apakah perancangan pihak kementerian untuk meningkatkan talian komunikasi digital dan berapakah jumlah menara yang akan diperuntukkan untuk dibina baru di kawasan DUN N67 Balung dan di daerah Tawau.
- *32. **YB. Datuk Dr. Yusof @ Josree Yacob [Sindumin]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah tindakan jangka masa pendek dan jangka masa panjang kerajaan menyelesaikan masalah gangguan bekalan air bersih yang sering berlaku dan tidak ada tanda-tanda kesudahan di kawasan DUN Sindumin sejak dahulu.
- *33. **YB. Tuan Mohammad bin Mohamarin [Banggi]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT**, adakah kerajaan negeri bercadang memanjangkan ke Kerajaan Persekutuan untuk menaik taraf Klinik Kesihatan Pulau Banggi kepada Hospital memandangkan pulau ini jauh dari tanah besar dan ketika cuaca buruk amat sukar untuk menghantar pesakit ke Hospital Kudat.
- *34. **YB. Datuk Abdul Ghani bin Mohamed Yassin [Nabawan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah usaha-usaha yang sedang giat dilaksanakan pada ketika ini oleh pihak kementerian bagi memastikan jalan-jalan utama yang rosak atau belum dinaiktaraf terutamanya jalan menuju ke pusat-pusat tumpuan pelancong dapat dibaiki ataupun dinaik taraf.
- *35. **YB. Datuk Ignatius Dorell Leiking [MOYOG]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah status naik taraf Jalan Datuk Panglima Banting di kawasan Kibabaig yang selalu mengalami banjir akibat permukaan topografi yang rendah dan tidak mempunyai sistem perparitan yang baik.
- *36. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **MENTERI KEWANGAN**, adakah perancangan untuk menyediakan pinjaman kewangan sepenuhnya kepada rakyat Sabah untuk membeli rumah pertama melalui

kelulusan pinjaman daripada Institusi kewangan milik kerajaan Sabah seperti Perbadanan Pinjaman Sabah dan Borneo Housing supaya dapat membantu rakyat memiliki rumah sendiri.

- *37. **YB. Datuk Mohamaddin bin Hj. Ketapi [Segama]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah “*status*” yang sesuai untuk diberikan kepada Pendatang Tanpa Izin (PTI) yang kini menjadi masalah utama di negeri Sabah.
- *38. **YB. Puan Rina Haji Jainal [Kukusan]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, apakah perancangan pembangunan dan ekonomi kerajaan negeri di kawasan Kukusan khususnya membabitkan tapak lapangan terbang lama.
- *39. **YB. Datuk Dr. Yusof @ Josree Yacob [Sindumin]** bertanya kepada **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI**, apakah usaha yang dilakukan oleh kerajaan untuk menaik taraf infrastruktur telekomunikasi (ICT) terutama jaringan internet dan liputan telefon mudah alih dalam kawasan terpencil di DUN Sindumin yang masih belum mendapat liputan kemudahan tersebut.
- *40. **YB. Datuk Wong Hong Jun [Tanjong Aru]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, adakah kerajaan akan membuat bancian semula rumah di kampung Pondo dan Pulau Gaya di mana kampung ini adalah perkampungan yang tidak diwartakan.
- *41. **YB. Datuk Ignatius Dorell Leiking [MOYOG]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, adakah kerajaan mempunyai perancangan untuk membina hub pengangkutan awam utama di kawasan Moyog agar perhubungan pengangkutan awam diantara Daerah Kota Kinabalu, Daerah Putatan dan Daerah Penampang dapat diselaraskan.
- *42. **YB. Puan Rina Haji Jainal [Kukusan]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, berapakah anggaran perbelanjaan yang diperuntukkan kerajaan berhubung Program Pendataan Pekerja Asing, Pemastautin dan Bukan Pemastautin di Sabah.
- *43. **YB. Tuan Phoong Jin Zhe [Luyang]** bertanya kepada **MENTERI KEWANGAN**, berapakah anggaran hasil cukai yang telah dikutip daripada Sabah kepada Kerajaan Persekutuan setiap tahun.
- *44. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah cadangan daripada pihak kementerian untuk memastikan jalan raya di negeri ini khususnya kawasan yang berisiko tidak mudah rosak sehingga membahayakan pengguna jalan raya seperti tanah runtuh yang berlaku di Batu 22 dan Batu 28.
- *45. **YB. Tuan Chong Chen Bin [Tanjong Kapor]** bertanya kepada **KETUA MENTERI / MENTERI KEWANGAN**, adakah kerajaan bercadang untuk menolak Akta 750.

- *46. **YB. Datuk Wong Hong Jun [Tanjong Aru]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah status pembaikpulihan jambatan di sekitar Tanjong Aru, Sembulan serta Pulau Gaya khususnya laluan utama untuk penduduk.
- *47. **YB. Tuan Peto Galim [Inanam]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR**, adakah rancangan kementerian untuk membantu menangani masalah kemiskinan di Sabah khususnya di kawasan P171 Sepanggar.
- *48. **YB. Datuk Juil Nuatim [Limbahau]** bertanya kepada **TIMBALAN MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN**, apakah bentuk program latihan dan bantuan / insentif yang ditawarkan oleh kerajaan bagi menggalakkan golongan belia untuk menceburi sektor pertanian secara komersial.
- *49. **YB. Tuan Alias bin Sani [Sekong]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II:-**
- a) apakah status penempatan sementara mangsa kebakaran Kg. Gas yang telah disahkan oleh Jabatan Kesihatan sebagai tidak selamat diduduki; dan
 - b) apakah langkah yang telah diambil untuk penempatan semula mangsa-mangsa.
- *50. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, kenapakah hanya ada satu syarikat (Syarikat Innoprise) sahaja dilantik untuk urusan export / import kayu balak di negeri ini.
- *51. **YB. Puan Rina Haji Jainal [Kukusan]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah pandangan dan pendirian kerajaan negeri berhubung cadangan pengeluaran kad khas kepada pendatang asing tanpa izin yang dicadangkan oleh Kementerian Dalam Negeri.
- *52. **YB. Tuan Peto Galim [Inanam]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR**, adakah rancangan kementerian untuk membantu menangani masalah kemiskinan di Sabah khususnya di kawasan P171 Sepanggar.
- *53. **YB. Tuan Alias bin Sani [Sekong]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, apakah langkah-langkah yang telah diambil oleh kerajaan untuk meningkatkan kecekapan perkhidmatan oleh Majlis Perbandaran Sandakan (MPS) terutama berkenaan kemudahan asas seperti lampu jalan, pemotongan rumput, kutipan sampah dan anjing terbiar.
- *54. **YB. Tuan Justin Wong Yung Bin [Sri Tanjong]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, apakah pendirian kementerian berhubung pendigitalan perkhidmatan awam dan adakah kementerian bercadang untuk mendigitalkan permohonan lesen perniagaan

* Pertanyaan-pertanyaan yang tidak sempat dijawab secara lisan akan dijawab secara bertulis.
